

RICHTLIJNEN

**aangaande de preventieve maatregelen ter
voorkoming, beoordeling en beheersing van
verontreinigd hemelwater bij kleine
bedrijven met een opslagcapaciteit van 4.000
ton of minder in de afvalopslagsector**

anthraceen	0,0005 met een gemiddelde van 0,0002 (**)
pyreen	0,002 met een gemiddelde van 0,0006 (**)

(*) op datum van inwerkingtreding van deze voorwaarden hebben zij voorrang op de bijzondere voorwaarden die dezelfde problematiek regelen. In afwijking hiervan blijven de strengere bijzondere milieuvoorwaarden uit de op die datum lopende vergunning verder gelden. Dit is conform art. 5.4.7 van DABM.

(**) Het gemiddelde betreft het voortschrijdend rekenkundig jaargemiddelde per lozingspunt van minimaal een maandelijks debietsproportionele 24u-monsternamen en analyse, uitgevoerd conform subafdeling 4.2.5.3.1 (12 keer per jaar volgens programma: 1° lozingsdag van de maand).

b) lozing in riolering

Parameters, in mg/l tenzij anders vermeld	zijn direct van toepassing (*)
ondergrens pH pH-eenheid	6,0
bovengrens pH pH-eenheid	9,5
temperatuur in °C	45,0
afmetingen zwevende stoffen mm	10,0
zwevende stoffen	300,0
petroleumether extraheerbare stoffen	500,0
totaal koper	0,15 met een gemiddelde van 0,075 (**)
totaal nikkel	0,09 met een gemiddelde van 0,060 (**)
totaal lood	0,1 met een gemiddelde van 0,075 (**)
totaal zink	1,4 met een gemiddelde van 0,8 (**)
barium	0,210 met een gemiddelde van 0,105 (**)
boor	3,5 met een gemiddelde van 2,1 (**)
fenanthreen	0,002 met een gemiddelde van 0,0008 (**)
fluoranteen	0,002 met een gemiddelde van 0,0008 (**)
benzo(a)anthraceen	0,0006 met een gemiddelde van 0,0003 (**)
som benzo(b+k)fluoranteen	0,0024 met een gemiddelde van 0,0004 (**)
benzo(a)pyreen	0,0005 met een gemiddelde van 0,00025 (**)
som benzo(ghi)peryleen + ideno (1,2,3-c,d)pyreen	0,0024 met een gemiddelde van 0,0003 (**)
acenaftaleen	0,0006 met een gemiddelde van 0,0003 (**)
anthraceen	0,0005 met een gemiddelde van 0,0002 (**)
pyreen	0,002 met een gemiddelde van 0,0006 (**)

//

(*) op datum van inwerkingtreding van deze voorwaarden hebben zij voorrang op de bijzondere voorwaarden die dezelfde problematiek regelen. In afwijking hiervan blijven de strengere bijzondere milieuvoorwaarden uit de op die datum lopende vergunning verder gelden. Dit is conform art. 5.4.7 van DABM.

(**) Het gemiddelde betreft het voortschrijdend rekenkundig jaargemiddelde per lozingspunt van minimaal een maandelijks debietsproportionele 24u-monsternamen en analyse, uitgevoerd conform subafdeling 4.2.5.3.1 (12 keer per jaar volgens programma: 1° lozingsdag van de maand).

1.2 SITUATIESCHETS

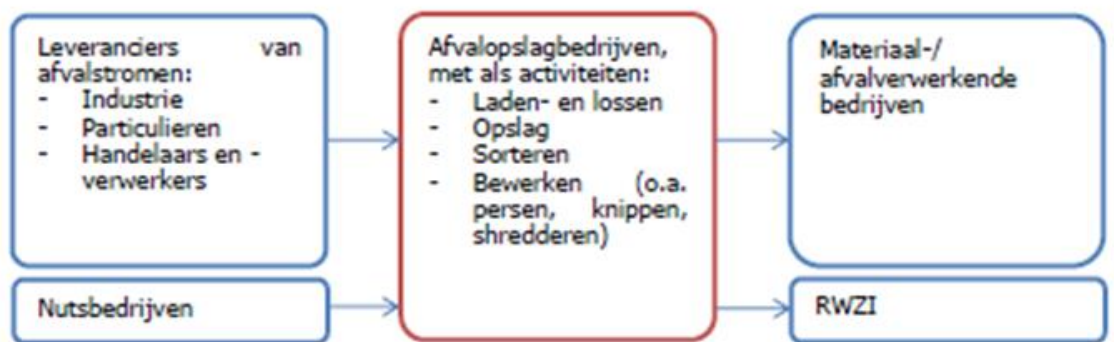
Huidige richtlijnen werden uitgewerkt door GOP, VMM en Handhaving in overleg met de sector om invulling te geven aan de vragen van bedrijven uit de afvalsector. De sector wenst duidelijkheid/rechtszekerheid aangaande de lozing van verontreinigd hemelwater afkomstig van de inrichtingen vermeld in het vierde lid van artikel 5.2.1.7, §5 van titel II van het VLAREM waarvan de niet-overdekte buitenopslag van de afvalstoffen, met uitzondering van de opslag van de inerte afvalstoffen en niet-teerhoudend asfalt, een opslagcapaciteit van 4.000 ton of minder betreft. Enerzijds voor de oppervlaktewaterlozers en anderzijds voor de rioollozers.

1.3 SAMENVATTING BBT-STUDIE

Huidige richtlijnen werden opgemaakt gebaseerd op de beste beschikbare technieken (BBT)-studie voor verontreinigd hemelwater voor de afvalopslag sector (VITO, juli 2015).

- afbakening sector

De problematiek van verontreinigd hemelwater is in principe sectoroverschrijdend, en stelt zich niet alleen in de afvalopslag/verwerkingssector, maar bijvoorbeeld ook in havens, veeteelt, en andere sectoren waar grondstoffen/producten buiten worden opgeslagen. De studie beperkt zich echter tot de activiteit 'afvalopslag'.

Buitenopslag van deze afvalstromen vinden we vooral terug in schrootbedrijven (schroothandelaars, -verwerkers en sloperijen) en bij afvalinzamelaars/verwerkers.

Binnen de scope van de BBT-studie valt:

- lozing van afstromend verontreinigd hemelwater:
 - bij **op- en overslag van afval** in open lucht in afwachting van verdere verwerking:

- BBT-technieken

BBT-technieken		Kleine bedrijven	Grote bedrijven
Preventieve maatregelen	Passend acceptatiebeleid	✓	✓
	Preventieve maatregelen i.v.m. opslag zelf (orde en netheid, verklein oppervlakte waarop vervuilende materialen worden opgeslagen, inspectie lekken...)	✓	✓
	Opslag materialen waaruit voor milieu schadelijke stoffen kunnen lekken of uitlogen boven vloestofdichte vloer	✓	✓
	Overkappen van de opslag van materialen waaruit voor het milieu schadelijke stoffen kunnen lekken of uitlogen (v.g.t.g.)	✓	✓
	Overkappen meest vervuilende activiteiten (v.g.t.g.)	✓	✓
	Regelmatige reiniging bedrijfsterrein en afvoerkanalen: omdat een groot deel van de verontreiniging gebonden is aan zwevend stof, is dit een belangrijke preventieve maatregel.	✓	✓
	Voorzorgsmaatregelen wasactiviteiten	✓	✓
	Voorzorgsmaatregelen tanken	✓	✓
	Droge reiniging gelekte/gemorste vloeistoffen	✓	✓
	Stofreducerende maatregelen	✓	✓
	Preventieplan (v.g.t.g.)	✓	✓
Zuivering	slibvang en KWS-afscheider (met coalescentiefilter)	✓	✓
	verdergaande zuivering (buffer + geschikte combinatie secundaire en tertiaire technieken)		✓

- BBT toepassen:

Stap 1: het toepassen van bovenvermelde **Preventieve maatregelen** = BBT voor alle bedrijven, klein en groot

Stap 2: **Voorzuivering (slibvang én KWS-afscheider (+ coalescentiefilter bij lozing op oppervlaktewater))** = BBT voor kleine en grote bedrijven

Stap 3: Verdergaande zuivering = BBT voor grote bedrijven

Voor grote bedrijven is het BBT om, naast toepassing van preventieve maatregelen en voorzuivering (slibvang én KWS-afscheider) verdergaand te zuiveren door geschikte combinatie van secundaire (fysico-chemisch, biologisch) en tertiaire zuiveringstechnieken (zandfiltratie, actief kool).

- voer preventief onderhoud uit op opslagtanks om mogelijke lekken te ontdekken voordat deze optreden.
- inspecteer de tanklocatie om problemen te ontdekken voordat deze optreden.
- train personeel in de juiste bijtankprocedures.
- zorg voor randen of palen rond brandstofpompen om botsingen te voorkomen tijdens het in- en uitrijden van voertuigen.
- ontmoedig het zo ver mogelijk vullen van benzine-/dieseltanks. Gebruik een overvulbeveiliging.

7) Droge reiniging van gelekte/gemorste vloeistoffen:

Deze maatregel betekent een besparing van water en schoonmaakmiddelen, en minder afvalwater.

Gelekte/gemorste brandstoffen en oliën worden bij voorkeur opgeruimd met droge reinigingsmethoden. Dit kan met absorberende korrels (poeder) of absorberende doeken.

Bij het schoon spuiten of schrobben van de werkvloer wordt het water afgevoerd naar de behandelingsinstallatie voor afvalwater (minimum slibvang en oliewaterafscheider). Om afvalwater te vermijden, kan het afspreken van materiaalopslagplaatsen vervangen worden door droge reiniging. Bij droge reiniging worden het gebruikte zaagsel, absorberend poeder en doeken gescheiden opgeslagen en afgevoerd door een geregistreerde inzamelaar naar een vergund verwerker. Dit betekent wel dat er in plaats van afvalwater een andere afvalstroom ontstaat.

Bij gelekte/gemorste brandstoffen en oliën, moeten de vloerputjes van het riool voor hemelwater afgesloten worden totdat alles opgekuist is.

8) Stofreducerende maatregelen:

Vervuiling via stofemissies wordt beperkt. Bij het toepassen van de stofreducerende maatregelen waarbij een overmaat aan water gebruikt wordt, kan echter nog meer vervuiling in het water terecht komen.

Afdeling 4.4.7 van titel II van het VLAREM legt maatregelen op voor beheersing van niet-geleide stofemissies bij op- en overslagactiviteiten. Deze maatregelen kunnen indirect een invloed hebben op het ontstaan van verontreinigd hemelwater.

Enkele voorbeelden van stofreducerende maatregelen die vaak gebruikt worden bij afvalopslag:

- *besproeien met bindmiddel* (www.emis.vito.be/node/22557): De gebruikte hulpstoffen kunnen o.a. een schuimfunctie hebben. Het maken van schuim blijkt een goede manier om met weinig water toch een groot stofvangend oppervlak te creëren dat meerdere dagen werkzaam is. Dit wordt o.a. toegepast bij houtopslag.
- *benevelen* (www.emis.vito.be/technieffiche/benevelen), al dan niet met toevoeging van hulpstoffen: dit is vooral nuttig bij het laden en lossen, en bij droog weer.

Voor de andere maatregelen wordt verwezen naar de *stoffiches* opgesteld voor op- en overslag van droge bulkgoederen: <http://www.emis.vito.be/stoffiches>

//

Van geval tot geval (v.g.t.g.):

9) Overkappen van opslagplaatsen:

Het contact tussen het hemelwater en de verontreiniging wordt vermeden.

Om verontreiniging van hemelwater te voorkomen, kan de opslag van materialen waaruit voor het milieu schadelijke stoffen kunnen lekken of uitlogen, beschermd worden tegen inregenen. Dit kan door een permanente (bv. afdak of hal) of door een tijdelijke overkapping voor de duur van de opslag (bv. zeil).

Alhoewel het vanuit preventief oogpunt wenselijk zou zijn om de opslag van al deze materialen tegen inregenen te beschermen, is dit niet altijd mogelijk. Enerzijds zijn er economische beperkingen, anderzijds kunnen er ook praktische beperkingen zijn. Zo moeten de hallen hoog genoeg zijn om er met een grijper of kraan in te werken. In sommige gevallen wordt hiervoor geen Omgevingsvergunning afgeleverd.

Te overdekken opslag van materialen die een potentieel belangrijke bijdrage aan de verontreiniging leveren:

- **Stuifgevoelige, niet bevochtigbare materialen** (stuifcategorie SC1) moeten volgens artikel 4.4.7.2.2. van titel II van het VLAREM opgeslagen worden in een gesloten opslagplaats of afgedekt met fijnmazige netten of zeilen.
- **Bijlage 5.2.1.7 van titel II van het VLAREM: Lijst van afvalstoffen die ter voorkoming van hemelwaterverontreiniging overdekt worden opgeslagen**
 - 1° niet-uitgelekte ongereinigde verpakkingen* of vaten, met uitzondering van gebaald PMD/P+MD of gesloten PMD/P+MD-zakken in een container
 - 2° metaal draaisels
 - 3° afgedankte transformatoren en condensatoren
 - 4° afgedankte elektrische en elektronische apparatuur
 - 5° afgedankte elektromotoren zonder gesloten behuizing
 - 6° afgedankte oliedrukkabels
 - 7° afgedankte gepantserde papier-loodkabels
 - 8° afgedankte papiergeïsoleerde grondkabels
 - 9° afgedankte batterijen en accu's
 - 10° afgedankte inktpatronen en tonerpoeder
 - 11° afgedankte oliefilters, oliehoudende poetsdoeken, gebruikt absorptiemateriaal
 - 12° afgedankte schokdempers.

* ook een glasbol (bv op recyclageparken) kan als een vorm van overkapping gezien worden.

10) Overkappen van de meest vervuilende activiteiten:

Het contact tussen het hemelwater en de verontreiniging wordt vermeden.

Om verontreiniging van hemelwater te voorkomen, worden de plaatsen waar vervuilende werkzaamheden worden uitgevoerd, overkapt. Voorbeelden van potentieel vervuilende werkzaamheden zijn het onderhoud van en de reparatie aan de interne transportmiddelen, de depollutie van voertuigwrakken en afgedankte elektrische en elektronische apparatuur.

Ook plaatsen waar brandstoffen worden getankt en plaatsen waar geregeld reiniging van apparatuur of materialen plaatsvindt, kan men best overkappen.

////////////////////////////////////

5 RICHTLIJNEN VOOR EEN KLEIN BEDRIJF DAT LOOST IN COLLECTIEF TE OPTIMALISEREN BUITENGEBIED

Voor kleine bedrijven met een niet-overdekte buitenopslag van de afvalstoffen, met uitzondering van de opslag van de inerte afvalstoffen en niet-teerhoudend asphalt, van 4.000 ton of minder die lozen in collectief te optimaliseren buitengebied, zijn eveneens de preventieve maatregelen (hoofdstuk 2 in deze nota) en de voorzuivering (stap 2 van punt 1.3 van deze nota) bestaande uit een slibvang en een KWS-afscheider mét coalescentiefilter, van toepassing. Deze laatste moet regelmatig geïnspecteerd en onderhouden worden (verwijdering van slib en drijfslagen) conform afdeling 4.2.3bis van titel II van het VLAREM.

De beoordeling van deze lozing als lozing op oppervlaktewater (hoofdstuk 3) of lozen op riolering (hoofdstuk 4) is afhankelijk van de programmering van de aan te leggen riolering. Indien dit > 15 jaar is of indien er nog geen concrete timing is vooropgesteld, dan zal deze lozing beschouwd worden als lozing op oppervlaktewater en gelden de hierboven omschreven richtlijnen van paragraaf 3.

6 REGLEMENTERING INZAKE MILIEUHANDHAVING

Titel XVI “Toezicht, handhaving en veiligheidsmaatregelen” van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (ook wel het “Milieuhandhavingsdecreet” genoemd) vormt samen met haar uitvoeringsbesluiten de basis voor de milieuhandhaving in Vlaanderen.

Overeenkomstig artikel 16.3.1,§1 kunnen de volgende personen toezichthouders zijn :

- 1° de personeelsleden van het departement en de agentschappen die behoren tot een van de beleidsdomeinen, vermeld in artikel III.1, eerste lid, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, die worden aangewezen door de Vlaamse Regering, hierna gewestelijke toezichthouders te noemen;
- 2° de personeelsleden van de provincie die worden aangewezen door de [...] deputatie, hierna provinciale toezichthouders te noemen;
- 3° de personeelsleden van de gemeente die worden aangewezen door het college van burgemeester en schepenen, hierna gemeentelijke toezichthouders te noemen;
- 4° de personeelsleden van een intergemeentelijk samenwerkingsverband met rechtspersoonlijkheid die worden aangewezen door het bevoegde orgaan, hierna intergemeentelijke toezichthouders te noemen;
- 5° de personeelsleden van een politiezone die worden aangewezen door het bevoegde orgaan, hierna toezichthouders van politiezones te noemen.

In praktijk worden klasse 2 en 3-bedrijven gehandhaafd door de gemeente, en worden klasse 1-bedrijven gehandhaafd door de afdeling Handhaving van het Departement Omgeving.

Als toezichthouders vaststellen dat een milieu-inbreuk of een milieumisdrijf dreigt op te treden, kunnen zij preventief raadgevingen geven om dat te voorkomen. Bij het vaststellen van een milieu-inbreuk of een milieumisdrijf kan de vermoedelijke overtreders worden aangemaand om de nodige maatregelen te nemen om deze milieu-inbreuk of dat milieumisdrijf te beëindigen, de gevolgen ervan geheel of gedeeltelijk ongedaan te maken of een herhaling ervan te voorkomen. Bij de vaststelling van een milieumisdrijf kunnen de toezichthouders eveneens overgaan tot het opstellen van een proces-verbaal volgens artikel 16.3.24 van het

////////////////////////////////////

Milieuhandhavingsdecreet. Dit proces-verbaal bezorgen ze dan onmiddellijk aan de procureur des Konings, die zal beslissen of hij het dossier al dan niet strafrechtelijk zal behandelen. Indien hij ervoor kiest om dit niet te doen, kan nog wel een bestuurlijke geldboete worden opgelegd.

De vergunningverlenende en toezichthoudende overheden verbinden zich ertoe de elementen uit deze richtlijnen in overweging te nemen bij de uitvoering van de hun toegewezen taken.

7 RUIMERE TOEPASSING/INTERPRETATIES

Bij de differentiatie tussen kleine en grote bedrijven wordt er gekeken naar de buitenopslag van afvalstoffen, met uitzondering van de inerte afvalstoffen en niet-teerhoudend asphalt. Echter werd deze differentiatie in de BBT-studie op economisch vlak gemaakt.

Voor de interpretatie van inerte afvalstoffen wordt verwezen naar de definitie in titel II van het VLAREM:

- "inerte afvalstoffen": afvalstoffen die geen significante fysische, chemische of biologische veranderingen ondergaan. Inerte afvalstoffen lossen niet op, verbranden niet en vertonen ook geen andere fysische of chemische reacties, worden niet biologisch afgebroken en hebben geen zodanige negatieve effecten op andere stoffen waarmee zij in contact komen dat milieuverontreiniging of schade aan de volksgezondheid dreigt te ontstaan. De totale uitloogbaarheid en het gehalte aan verontreinigende componenten van de afvalstoffen, en de ecotoxiciteit van het percolaat mogen niet significant zijn en met name de kwaliteit van het oppervlaktewater en/of grondwater niet in gevaar brengen.

Hieronder worden alleen bouw- en sloopafval (bakstenen, tegels, glas, stenen enz.) beschouwd, in Vlaanderen.

Huidige richtlijnen worden expliciet uitgeschreven voor kleine bedrijven, echter zijn voormelde preventieve maatregelen, overgenomen uit de BBT-studie, ook van toepassing op grote bedrijven zoals ook gesteld in deze BBT-studie.